

De vaste huisartsen van Hospice de Reiziger

De gasten van het hospice komen vooral uit de regio Rotterdam. Wie uit Barendrecht, Ridderkerk, Albrandswaard of bepaalde wijken van Rotterdam zuid komt, kan in het hospice doorgaans een beroep doen op de eigen huisarts. Maar de gast van wie de huisarts verder weg woont, kan niet altijd zomaar 'even' de huisarts op en neer naar Barendrecht laten rijden voor een consult. En dat heeft niet alleen met het drukke verkeer te maken, maar een huisarts moet ook beschikbaar zijn voor spoedgevallen, dus moet de aanrijtijd naar patiënten voor een huisarts altijd beperkt zijn.

Ongeveer de helft van de gasten van Hospice de Reiziger kan de eigen huisarts niet 'meenemen' naar het hospice. Daarom zijn er twee 'vaste' huisartsen verbonden aan het hospice. Enkele maanden na de opening werd dokter Jinder Balwant Gir aangetrokken. Sinds begin 2019 is dokter Marieke van Gemert ook als huisarts aan het hospice verbonden.

'Wanneer iemand hier wordt opgenomen en de eigen huisarts niet beschikbaar is, volgt een uitgebreid kennismakingsgesprek met een van ons. Dat gesprek is erg belangrijk, want voor de gast in het hospice begint een erg intensieve periode. En het is belangrijk om in korte tijd een vertrouwensband met iemand op te bouwen en iemand goed te leren kennen. Dat lukt het best als je blanco het gesprek in gaat. Je krijgt dan het beste in beeld wat er echt bij iemand leeft', zegt Balwant Gir. 'En we geven adviezen over de behandeling. Mensen zitten met allerlei vragen. Wij proberen daar zo goed mogelijk antwoord op te geven. We leggen bijvoorbeeld uit wat palliatieve sedatie is en wat de

gevolgen daarvan zijn. We merken dat er veel misverstanden leven bij mensen. Ons medische handelen is vooral gericht op comfort en het bestrijden van pijn. Wanneer een gast goed is geïnformeerd door ons, zie je dat de onrust die er bij sommige is, afneemt', vult Van Gemert aan.

Minstens zo belangrijk is ook het contact met de naasten van een gast. Want ook voor partners, kinderen en - soms - ouders is het een intensieve en emotionele periode wanneer iemand die dicht bij je staat in een hospice wordt opgenomen. Ook voor het contact met naasten moet je dus voldoende tijd nemen. 'Je moet bedenken dat jij de mensen niet kent en zij jou niet. En dat in een situatie waarin een dierbare binnen afzienbare tijd komt te overlijden. Je moet echt de tijd nemen voor deze gesprekken, ook de dierbaren van een gast willen alles weten over het gevolg van het toedienen

van morfine of andere pijnstillers', zegt Van Gemert. 'Maar het gaat niet alleen uitsluitend over medische zaken, maar juist ook over de mens achter de gast en de dierbaren. Mensen hebben behoefte aan een luisterend oor.'

Er wordt voldoende tijd in de huisartsenpraktijk ingeruimd voor het hospice. Balwant Gir en Van Gemert zijn allebei wekelijks in ieder geval een dagdeel aanwezig in het hospice. En natuurlijk vaker als het nodig is. 'Het is bijzonder werk, maar geeft ook veel voldoening. Wanneer je ziet dat je met de behandeling en gesprekken rust brengt bij een gast en de naasten, dan weet je dat je, overigens samen met de vrijwilligers en medewerkers van het zorgteam, iemand aan het einde van zijn leven goed hebt kunnen bijstaan. En dat is bijzonder waardevol', zo besluit Balwant Gir.

Contact met mensen

Sanne Eberthart is 22 jaar en heeft een banketbakkersopleiding met hierop volgend een patisserieopleiding gevolgd. Zij werkt als patissier in Krimpen aan de Lek bij Patisserie Luux. Wat zoekt zo'n jonge vrouw met zo'n mooi beroep nou in een hospice? En hoe is zij hier terecht gekomen? Hieronder licht zij dit toe.

'In mijn huidige werk mis ik het contact met mensen. Ik wilde sowieso ook vrijwilligerswerk doen naast mijn werk en ben op zoek gegaan. Veel vrijwilligerswerk bleek alleen uitvoerbaar op vaste tijdstippen en dat is lastig te combineren met een baan. Mijn moeder is doktersassistente, zij wist dat ik op zoek was naar vrijwilligerswerk en vertelde over een rondleiding die zij had gehad in Hospice de Liefde. Vrijwilligerswerk in een hospice sprak mij wel aan. Uiteindelijk kwam ik terecht bij Hospice de Reiziger. In eerste instantie dacht ik, 'Kan en mag ik dit wel? Moet ik geen medische achtergrond hebben?' Tijdens het eerste gesprek bleek dit niet het geval. Je doet waar jij je fijn bij voelt en alles wat je nog niet kunt, leer je gewoon. Ook werd het duidelijk dat het mogelijk is om afspraken te maken op welke tijdstippen je wordt ingezet en hoe vaak. En je hebt uiteraard - soms intensief - contact met mensen. De flexibiliteit qua inzet en het menselijk contact in het hospice spraken mij erg aan. Ik kan 's avonds of in het weekend in het hospice werken. Ik ben aangenomen en heb vier keer met een ervaren gastvrouw meegelopen. Daarna kon ik mezelf gaan inroosteren.'

'Het contact met mensen is dankbaar werk. In het najaar was ik bij een oude mevrouw die graag haar nagels nog een keer wou laten verzorgen. Dat heb ik toen gedaan. Tijdens de behandeling praat je over van alles en nog wat. Natuurlijk over haar leven en dat van mij, kleinkinderen, maar ook over de prachtige herfstkleuren in de tuin. Dat gesprek gaf haar afleiding, even vergat zij helemaal waar ze was.'

'Ik ben wel jong, maar dat hoeft geen belemmering te zijn om in een hospice te werken. Ik sta vrij nuchter tegenover de dood. Het hoort nou eenmaal bij het leven, er is geen enkele reden om er bang voor te zijn. Ik vind het fascinerend hoe verschillend mensen tegen doodgaan aankijken. Sommigen geloven in de hemel, anderen verwachten weer onderdeel van de kosmos te worden. Zelf geloof ik dat er niets is, na de dood volgt een diepe en droomloze slaap. Begrijp me niet verkeerd, ik kijk er niet naar uit, het leven is veel te mooi, maar na een lang en rijk leven volgt nou eenmaal de dood. Soms komt de dood veel te vroeg, dat is natuurlijk heftig. Een jonge moeder of vader die overlijdt, is verschrikkelijk voor de achterblijvende partner, de jonge kinderen en de overige familie en vrienden. Dat komt helaas ook voor.'

'Misschien maak ik ooit een carrièreswitch naar een beroep in de zorg. Daar ben ik nog niet over uit, maar mocht het er ooit van komen dan is mijn vrijwilligerswerk als gastvrouw in het hospice een mooie opstap. Voorlopige combineer ik mijn werk als patissier met de activiteiten van een gastvrouw. Ik zie wel wat het in de toekomst wordt, ik ben nog jong.'

Tot slot doet Sanne nog een oproep aan de jongeren: als je op zoek bent naar interessant vrijwilligerswerk, denk eens aan een hospice. Sanne kan zich goed voorstellen dat je hier niet onmiddellijk aan denkt, maar het is boeiend en leuk werk, waarbij je je eigen tijd kunt indelen. Het is dus goed te combineren met een baan en andere activiteiten. En wees niet bang dat je dingen moet doen waar je jezelf niet fijn bij voelt, dit gaat allemaal in overleg. Bovendien kom je met allerlei interessante mensen in contact. Je hoeft er ook niet oud voor te zijn, dat bewijst Sanne wel. Nieuwsgierig geworden en is het misschien iets voor jou? Kijk op www.hospicedereiziger.com. Via de site kun je je ook aanmelden als vrijwilliger of voor een oriënterend gesprek.

Sociale aspect

Annemiek Kouwenhoven is in het hospice werkzaam als verzorgende in het zorgteam van Laurens. Zij is in 1995 begonnen met de opleiding tot ziekenverzorgende bij Zorgpartners Midden Holland, werkte in een verpleeghuis en is nu al ruim 12 jaar werkzaam bij stichting Laurens. Zij merkte dat er bij de bewoners van het verpleeghuis behoefte was aan contact, een gesprek of gewoon er even zijn. Daarvoor was geen tijd beschikbaar, de volgende bewoner moest ook worden verzorgd en zat meestal al te wachten. Het gaf Annemiek het gevoel of zij aan de lopende band stond. En de bewoners van het verpleeghuis, hoezeer zij de zorg ook waardeerden, konden daar weinig verandering in aanbrengen.

Voor Annemiek was dat onbevredigend. Volgens haar moet een verzorgende juist in staat zijn om ook aandacht te hebben voor het sociale aspect, juist voor mensen in het verpleeghuis, in de laatste fase van hun leven. En dat terwijl er in de verpleeghuizen de laatste jaren steeds minder ruimte is om naast verzorging ook aandacht te hebben voor de mensen. Toen in november 2016 de kans zich voordeed om in het hospice aan de slag te gaan, greep Annemiek die kans met beide handen aan. Hier was immers wel ruimte voor aandacht.

Als verzorgende in het hospice vervult Annemiek allerlei taken. Ze voert alle medische handelingen uit, zoals het toedienen van medicatie. Maar zij benadert ook de huisarts als zij een verandering in de gezondheid bij de gast in het hospice signaleert. De arts kan dan bepalen of er iets aan de medicatie moet worden gewijzigd. Maar daarnaast heeft Annemiek tijd om met de gasten te praten. Daaraan is behoefte en wanneer er vrijwilligers zijn om de niet-medische taken uit te voeren, is dat erg

geruststellend. Annemiek kan dan de tijd nemen voor een gast. Zo kun je er 'echt' zijn voor de gast. En, hoewel je dat niet verwacht in een hospice, sommige gasten bloeien op en halen zo het maximale uit het leven.

Als je zoals Annemiek 5 jaar in een hospice werkt, maak je bijzondere, mooie en ontroerende momenten mee. Zeker als een gast een aantal maanden in het hospice verblijft, bouw je een band op. En vanwege die band wordt het ook eerder duidelijk wat een gast nog wil. Een van de gasten in het hospice gaf te kennen om graag nog te trouwen. Om dat mogelijk te maken, moest er heel wat worden geregeld - het hospice was geen officiële trouwlocatie. Gelukkig was en is er onder de vrijwilligers wel een trouwambtenaar. Uiteindelijk kon de ceremonie doorgaan. Dat was erg belangrijk voor de gast, de partner en de overige familie. Maar ook de keren dat een ouder met nog jonge kinderen overlijdt en een partner alleen achterblijft, blijven je bij. 'Dat is heel heftig', zegt Annemiek, 'je voelt je op zo'n moment zo machteloos. Je ervaart dan dat het leven voor sommigen hard kan zijn. Dat gun je echt niemand.' Door in het hospice te werken, is voor Annemiek een wens uitgekomen. Zij verzorgt niet alleen mensen, maar kan ook de tijd nemen voor een gast. Want ook daar is behoefte aan bij de gasten in het hospice.